

De kleine Zeemeeuw in actie.

(Foto Rubow.)

Stormweer en Stormmeeuwen.

Door A. B. WIGMAN, met foto's van CARL RUBOW, Denemarken.

In düsterwirrem Drängen
Land ein die Wolken ziehn,
Am grauen Strande hallen
Wildschreie Melodien.

Der Sturm zerwühlt die Wogen,
Die Brandung donnert weit;
Ob schaumgekröntes Fluten
Die weisse Möwe schreit.

Hin über wilde Wasser
Ihr Schreien schaurig klingt,
Wie Qualschrei einer Seele,
Die mit dem Flutgraus ringt.
GOTTWALT WEBER. — Dessau.

Sinds gisteren en eergisteren bulderde de storm over de lage landen aan de zee, wierp de passagiers op de groote stoombooten her- en derwaarts, sloeg de golven met onweerstaanbare kracht tegen de zware beton-zeeweringen, gierde om de lage visschershuisjes achter den dijk, dreef de wolkgevaarten in dolle vaart voor zich uit en striemde den regen meedoogenloos den visschers in 't gelaat, als zij de ankerkettingen hunner schuiten vaster aansjorden . . .

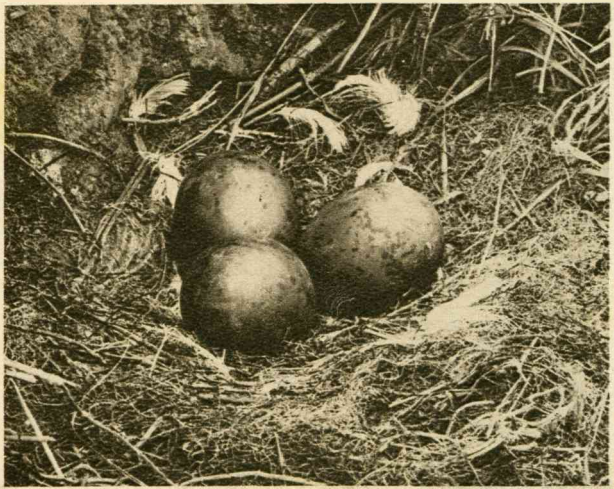
Ook tot mij kwam de bulderbast. Hij rukte aan de vensters van het eenzame kooikershuis, waar ik gastvrij onderkomen had gevonden, rammelde met zijn ijzeren vuist aan de deuren, wierp den watermolen uit de vang, zoodat die me den heelen nacht met zijn geknars en geraas uit den slaap hield, en gooide met groot geweld een luik en ettelijke pannen van de nabije schuur.

Toen de morgenstond grauw en somber aanbrak, had de storm nog altijd niet uitgeraasd. De regen was opgehouden, maar met onverminderde kracht holde de Noord-Oostenwind als een steigerend paard over de vlakke polders, zoodat het water in de slooten hoog werd, en klotzend over de oevers schuimde. Dikke, grijze wolkenmassa's dreven onheilspellend boven het land, en de weiden waren doorsopt van den 's nachts gevallen regen, zoodat we moesten gaan eieren-garen met de hooge waterlaarzen aan, en met een polsstok gewapend onzen weg moesten nemen, daar al de slooten buiten de oevers getreden waren, en haast tweemaal hun oorspronkelijke breedte hadden.

De koeien van den boer naast-an en het witte paardje van mijn hospes stonden met de koppen in de luwte van hun eigen lichaam, of zochten de beschutting van den hoogen eendenkooiwal, terwijl verderop, op den grintweg, een wielrijder uit alle macht worstelde tegen den wind. Behalve de vogels, was er verder geen leven in den polder te bespeuren.

De kokmeeuwen, die dicht aan het water en bij de kreekjes woonden, waren zoo wijs geweest hunne nesten, die anders door het stijgende water te gronde zouden worden gericht, enkele decimeters op te hoogen, en zoo zagen we overal de heuveltjes van stroo en biezen, met een kuiltje er bovenin voor de drie eieren.

'n Eigenaardig gezicht, doch zeer zeker pleitende voor het instinct dezer intellectuele zwartkoppen, die zich langzamerhand aan alle omstandigheden leeren aanpassen. Ze waren lang niet zoo opgewonden en druk in de weer als op mooie, zonnige en windstille dagen, wanneer ze vroolijk

Nest van den Stormmeeuw op het eiland Schouwen. Een zeer zeldzame foto.

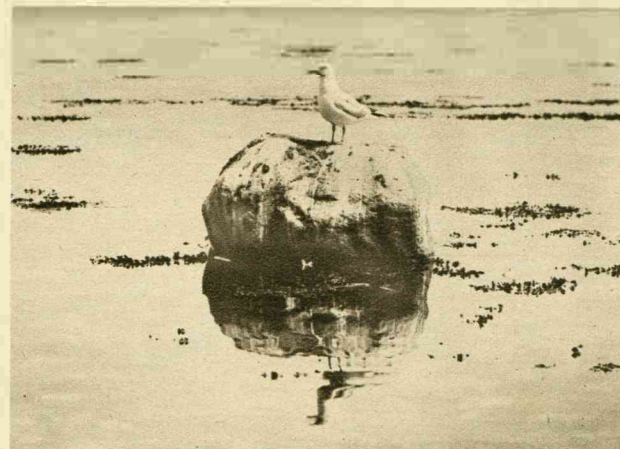
(Foto J. Vijverberg.)

spelevaren op hun blauwwitte wieken boven het wijde gebied, en ik kon dat heel goed voorstellen bij zulk miseraabel, neerslachtig weer. Stillekens zaten de wijfjes met een voorbeeldige trouw op hare legsels, den chocoladebruinen kop naar de windzijde gekeerd, en slechts noode verlieten ze bij onze nadering de nesten, om zich een paar minuten met den vliegende storm te meten, en dan verder de huis-houdelijke plichten waar te nemen. Haar respectieve ega's waren grootendeels absent; ze stonden zeker achter den zeedijk het aanspoelsel aan een nader onderzoek te onderwerpen of fourageerden in den vijver der eendenkooi, waar het hoogopgaande hout hen beschermde tegen het bruto geweld van den huilenden Noord-Ooster.

De scholeksters en kluiten zochten 't thans allen op terra firma, en zwierden maar heel zelden door de lucht, waar zij te spoedig een speelbal van den storm werden. Zelfs het lievelingsplekje van den tureluur, de posten van het hooge weidehek, was onbezet, en het vroolijke tuut, tuut, tuut, van de anders zoo luidruchtige en expansieve vogels met hun roode pooten klonk me maar heel zelden in de ooren.

En al de kleine vogeltjes van den polder, de leeuweriken, de graspiepers, de kwikstaartjes en de gorzen, ze zaten allemaal in de grasbosschen verscholen, stil, zonder zang, zoodat het anders zoo rijke en attractieve vogelland dien dag doodsch en zonder charme voor me was.

Gelukkig bleef de regen uit, en daarom besloot ik 's mid-dags den pachter van de Kerkwervensche Inlagen maar eens een bezoek te brengen, en 'n poos met hem over allerlei interessante vogelervaringen te redeneeren. 't Is me steeds een groot genoegen met dergelijke buitenmensen om te gaan. 't Zij dat ze 't beroep van visscher, jager, schaapherder, koddebeier, kooiker, eierengaarder, boer, jachttopzichter, boschaas, houtvester of rentmeester uitoefenen, wanneer ze de natuur maar met een ontvankelijk gemoed betrachten, en een beetje vertrouwen in je stellen, is er van zulke practici altijd wat te leeren; ze steken hun wetenschap nooit onder stoelen of banken, maar schijnen in de meeste gevallen blij te zijn, iemand te hebben gevonden, die zich voor hun zaken interesseert, en met wien ze er over kunnen praten. Ik geef u de verzekering menig ge-

Een levend ornament. (kleine Zeemeeuw).

(Foto Rubow.)

noeglijk uurtje te hebben doorgebracht des winters aan het knappende haardvuur van den boschwachter, als zijn roode teckel achter den houtbak snorkte, in den zomer des avonds op de eenvoudige zodenbank vóór 't jagershuis, op mijn boottochtjes met den Brabantschen visscher, of bij mijn lange marschen door dik en dun met den Texelschen houtvester, keuvelend over alles, wat met het buitenleven, met jacht, visscherij, vogelvang, houtteelt en wat dies meer zij, in verband staat.

Wel, waar het weer te wonderig was om te fietsen, was ik te voet den langen, rechten grintweg en daarna den zeedijk gegaan. Beneden bevonden zich tusschen de twee bedijkingen een drietal eilandjes, heel kleintjes, en wel zulke, waarvan je het grootste binnen drie minuten over zijn gansche lengte afloopt! Ze waren daarom evenwel niet minder belangrijk voor mij, want ten eerste herbergden ze onze grootste meeuwen- en sternskolonies, en ten andere had ik er met den schoolmeester van Noordgouwe enkele dagen tevoren het nest met de eieren van een zeer zeldzamen Nederlandschen broedvogel ontdekt, n.l. van den Kleinen Zeemeeuw of Stormmeeuw, zooals ik hem boven de bijdrage noemde. Mijn compagnon had toen zelfs het geluk gehad dezen rara avis te kunnen fotografeeren, en was, zooals te begrijpen is, met deze eerste foto van Larus canus — zoo heet hij in de boeken — erg in zijn schik. Ik heb een en ander destijds uitvoerig in de periodieken „De Levende Natuur” en „Buiten” verteld.

Eerlijk gezegd, was ik thans wel een beetje nieuwsgierig naar dezen vogel, en mijn wandeling naar den pachter was eigenlijk meer een voorwendsel om dien kant eens uit te komen, en wellicht in de gelegenheid te zijn, den kleinen zeemeeuw nader in observatie te nemen.

Net als in den polder, waren ook hier de zeevogels opvallend kalm, zwaaiden en zwierden en vlogen en wiekten niet boven de hillen, zooals ze anders plegen te doen, maar zaten voor 't grootste gedeelte rustig op de eilandjes of zwommen er in de buurt. En als er al eens een paar opvlogen, dan was dat alleen om met snellen wiekslag koers te zetten over de zeewering en met eetbaars voor zich en het gezin op te scharrelen. Nu, er was daar meer dan genoeg eten te vinden in alles wat de zee aanspoelde, en wat door den storm op de betonblokken geworpen werd.

Door al die rust rondom viel de groote, blanke vogel, die met forschen wiekslag kwam aanroeien door het luchtruim, waar de donkergrijze wolken elkaar in wilde vaart najaagden, mij natuurlijk heel gauw op. 't Was de stormmeeuw, die op de achterste Inlage nestelde, en die zijn naam onder deze omstandigheden alle eer aandeed. En nauwelijks had ik hem gezien, of ook de andere van het paar verscheen ten tooneele.

Ha, zij zijn niet bevreesd voor de elementen, verschuilen zich niet voor den storm, bieden het hoofd aan weer en wind, meten zich onder vroolijk gejoel met de vlagen!

Kijk, hoe de groote witte vogels over de lage weilanden binnensdijks strijken, optornen tegen den wind. Plots waaien ze omlaag, schommelen neer en omhoog, zweven over de Inlagen, buigen om het pachtershuis, dat met zijn dak net boven den einder uitsteekt, verheffen zich op stijve wieken over de eilandjes, verdwijnen eenige oogenblikken achter den dijk, verschijnen opeens weer, schieten in razende vaart vóór den wind weg, roeien met statigen vleugelslag tot hoog boven den polder, vliegen nu vlak boven mijn hoofd, zijn één minuut later in groote windingen zoo hoog geschroefd, dat het ongewapend oog ze nauwelijks meer volgen kan, vervlooid als ze zijn in de sombere regenglucht tot een haast onzichtbaar vlekje, cirkelen nu torenhoog boven het land, tuimelen als weigerden de vleugels plotseling hunnen dienst, omlaag, vallen haast tot in het grauwe water der bedijking, juichen hun vreugde en ongebonden geluk luid uit in het rauwe kár, kár kár, en stijgen met stramme vleugelslagen weer voor den wind omhoog, tot ze haast onzichtbaar zijn, schieten in prachtige vol plané nederwaarts, stijgen weer op, in groote kringen naar beneden draaiend, nu eens hoog in de lucht, dan dicht over den bodem hun bewonderenswaardige vliegtuieren herhalend, tot het wijfje 't nest op de Inlage weer opzoekt, en de andere over den zeedijk scheert om het dagelijksch brood voor zich en de zijne op te zoeken.

Ik behoefde mij den moeizamen tocht dus geenszins te beklagen, voldaan als ik was over de keurige prestaties dezer forsche, oer-krachtige vliegers.

Een eindje verderop kon ik vanaf den dijk den eenen vogel op het nest zien zitten, aan den rand van het water. Een paar dagen geleden waren wij er met de boot geweest, en ik wist het nest met de drie groote, donkergeklepte eieren precies te liggen, onder beschutting van den overhangenden, door weer en wind ondermijnden rand van de hil. Opvallend afgescheiden van de talloze andere huis-houdinkjes van Kokmeeuwen, Noordsche Sterns, Visch-diefjes en Bonte Pieten lagen de eieren niet in het gras, maar op wat droge hooistengeltjes, wat veertjes, worteltjes etc. Vijverberg, de Zeeuwsche vogelfotograaf kliekte ze op den 28sten Mei 1912, en had zelfs het geluk ook den ouden vogel op de gevoelige plaat vast te leggen. Wanneer de Redactie de foto goed genoeg vindt ter reproductie, kunnen mijn lezers en nader mee kennis maken.

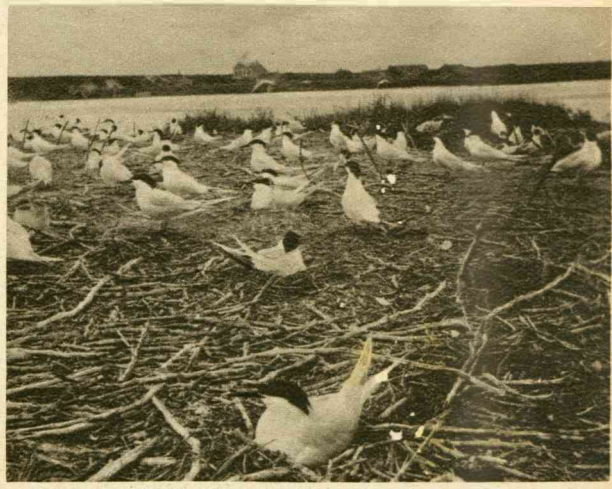
Het doet me genoegen, dat deze zeldzame meeuwen — ze broeden slechts sporadisch in ons land; Texel en Rottum zijn ook broedplaatsen — rustig aan hun plaats gelaten zijn, zoodat ik gegronde hoop heb, dat ze volgende jaren in grooter aantal zullen retourneren.

De pachter heeft trouwens nog een nevenbedoeling met deze bescherming. De man moet n.l. ongeveer leven van meeuwen, sterns en vischvangst (ik heb dat in andere tijdschriften al eens nader uitgelgd), zoodat het voor hem niet van gewicht ontbloomt is, wanneer hij zooveel mogelijk de vogels aanmoedigt, en vooral nieuwelingen, zooals in dit geval Larus canus, rustig laat broeden, opdat zij wellicht een ander jaar in groter getale zullen terugkeeren.

Daarbij komt, dat de man hart voor zijn vogels heeft en er trotsch op is, een zeldzamen meeuw te kunnen herbergen op zijn eilandjes, die langzamerhand een zekere vermaardheid beginnen te krijgen.

De weinige vogelvrienden, die Schouwen telt, komen hier graag heen, en het is geen wonder, dat ook de liefhebbers van vogelrijkdom hierheen trekken uit van heinde en ver, om hun kennis te verrijken. Vele Nederlanders weten er den weg al heen, al moet helaas erkend worden, dat er meer Engelschen en Belgen de aandacht aan dit ongeëvenaard schoone vogelland schenken dan wijzelf.

Toch wordt er ook in ons eigen land tegenwoordig zooveel aan de natuurstudie gedaan, dat deze toestand niet veel langer zal bestendig worden. Ik hoop dat ook dit pretentieuze artikeltje daartoe zal meewerken.

Kliekje van een z.g. Hil op Schouwen, waar de Stormmeeuw nestelt.

(Foto Steenhuisen.)